

Матеріали VIII міжнародної
науково-практичної конференції

**Теоретичні і прикладні напрямки
розвитку туризму та рекреації
в регіонах України**

16-17 червня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
*Український державний центр національно-патріотичного виховання,
краєзнавства і туризму учнівської молоді*
Кіровоградська обласна державна адміністрація
Льотна академія Національного авіаційного університету
Федерація спортивного туризму України

Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України

Матеріали
VIII міжнародної науково-практичної конференції

16-17 червня 2022 року

Кропивницький - 2022

УДК 338.48(477)(06.552)
Т33

DOI: 10.33251/978-617-8111-30-4-2022

Друкується згідно з рішенням методичної ради Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді (протокол № 3 від 13.06.2022 року)

Редакційна колегія:

Колотуха О.В. – доктор географічних наук, доцент, перший віцепрезидент Федерації спортивного туризму України

Лісота А.А. – в.о. директора Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді

Божук Т.І. – доктор географічних наук, професор

Горбунов О.В. – кандидат економічних наук

Дудник І.М. – доктор географічних наук, професор

Любіцева О.А. – доктор географічних наук, професор

Наровлянський О.Д. – кандидат педагогічних наук

Плачинда Т.С. – доктор педагогічних наук, професор

Топольний Ф.П. – доктор біологічних наук, професор

Яворська В.В. – доктор географічних наук, професор

Т33 Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України». Збірник наукових праць / За заг. ред. д.г.н. О.В. Колотухи. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 378 с.

ISBN 978-617-8111-30-4

У матеріалах конференції розглядаються питання взаємодії двох потужних мобільних сфер світової економіки – туризму та авіації, географічні аспекти туризму та рекреації, економічні проблеми розвитку туризму, менеджмент та маркетинг в туризмі, психолого-педагогічні та правові аспекти туризму та рекреації, підготовка фахівців з туризму, теоретичні, методичні та організаційні основи спортивного туризму та активної рекреації, екологічні аспекти туризму та рекреації, наукові засади краєзнавчого туризму.

УДК 338.48(477)(06.552)

ISBN 978-617-8111-30-4

© Льотна академія НАУ, 2022

Від редактора

Будь-який захід готується заздалегідь. Тож і цю, вже восьму, конференцію організатори почали готувати в грудні 2021 року. Були погоджені терміни проведення, розіслані інформаційні листи. Строк подачі матеріалів був встановлений до 18 березня 2022 року. Як правило, значна частина матеріалів надходить ближче до визначених граничних термінів. Так, до 23 лютого 2022 року надійшло 25 статей (майже половина від очікуваних). І раптом, російська військова агресія розірвала наше життя на дві частини – спокійну, мирну для більшої частини країни та загрозливу, жакливу для всієї України воєнного часу.

Станом на початок 2022 року туристський світ почав потроху оговтуватися від наслідків пандемії Covid-19 – зростали туристопотоки між країнами, пом'якшувався епідеміологічний режим для туристів, пандемія активізувала розвиток внутрішнього туризму в багатьох країнах, в т.ч. і в Україні. Але російсько-українська війна внесла тектонічні зміни у світові комунікаційні процеси і, в першу чергу, в туристські.

Тож перед організаторами конференції постали такі виклики – відмінити конференцію; видати матеріали конференції станом на початок війни; перенести терміни проведення конференції та провести її хоча би в дистанційному форматі. За третій варіант проведення конференції висловилися і довоєнні дописувачі, і нові, які почали пропонувати свої нові ідеї, своє нове бачення розвитку нашої туристської галузі в умовах, що склалися. Наведу такий приклад – в секції «Краєзнавчий туризм» представлено дві статті з аналізу діяльності дитячих турбаз в Україні – *Савченко Наталія, Редіна Ольга. Дитячі турбази як початкова ланка розвитку внутрішнього туризму в Україні (до агресії)* та *Косило Михайло, Редіна Валентина. Використання дитячих турбаз у період воєнного стану (під час агресії)*. З'явилися статті з прикладного застосування туристської діяльності (*М. Наровлянська*), з прогнозами розвитку туризму в світі (*О. Мигородська*), окремої дестинації (*М. Коваленко*) тощо. Заголовки повоєнних статей виділені сірим кольором.

Кожна війна рано чи пізно закінчується. Всі ми свято віримо, що ця російсько-українська війна закінчиться нашою Перемогою. Весь світ відкриває для себе нову Україну – вільну, непоборну, демократичну. Весь світ вже знає про існування Бучі, Гостомеля, Ірпеня, Маріуполя, Сєвєродонецька... Про місця української військової звитяги – острів Зміїний, Чернобаївка, Білогородка... Як же не відвідати такі нові яскраві туристські дестинації? І тому є велика впевненість, що український туризм має величезне майбутнє – з країни-донора Україна перетвориться в країну-рецепієнта в світовому туризмі.

Тому в української наукової туристської спільноти попереду дуже багато нових викликів, нової творчої роботи, яку ми тільки розпочинаємо. Тож ця конференція відбудеться і є надія, що відбудуться й наступні.

Все буде Україна. Слава Україні!

Щиро, Олександр Колотуха

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. Туризм і авіація

Дудник Іван. Авіатранспортний процес як системоутворюючий чинник в туризмі: географічна інтерпретація	7
Власенко Іван. Значення аеропорту «Вінниця» у розвитку туризму регіону	14
Чорногор Наталія, Залевський Анатолій. Перспективи використання технології блокчейн в аеропортовій діяльності як актуального напрямку розвитку туризму в сучасних умовах	26
Худавердієва Вікторія. Наслідки впливу пандемії Covid-19 на сферу туризму та галузь авіаперевезень і шляхи адаптації до нових реалій	37
Sidhu Yulia. Tourism sector in the coordinate system of international terrorism	48

СЕКЦІЯ 2. Географія туризму та рекреації

Дудник Іван, Борисюк Оксана. Кластер як форма геопросторової організації туризму	53
Колотуха Олександр, Колотуха Ігор. Ресурсний потенціал водного туризму в Україні	61
Сич Віталій, Яворська Вікторія, Коломієць Катерина. Методологічні принципи використання кваліметричних підходів для оцінювання рекреаційно-туристичного потенціалу	74
Sidhu Yulia. The Armenian tourism as an effective recreational tool for spiritual and physical development of the individual	80
Божук Тетяна. Аналіз курортних місцевостей (на прикладі Шаяну, Закарпаття)	95
Миргородська Олена. Розвиток туризму в Україні та світі на тлі військової агресії росії	101
Беркуця Аліна, Коломієць Катерина. Історія розвитку туризму в Німеччині	107
Тютіна Тетяна, Шнян Дарья. Автотуризм як один із перспективних напрямків туризму в Україні	112
Козинська Ірина. Значення пам'яток світової культурної і природної спадщини Бельгії як туристичних ресурсів	120
Колотуха Ігор. Історико-географічні аспекти розвитку громадського транспорту Києва	129

СЕКЦІЯ 3. Економічні проблеми, менеджмент та маркетинг в туризмі

Смирнов Ігор, Любіцева Ольга. Явище відкладеного попиту – чинник розвитку постковідного туризму у світі та в Україні	137
Сікірда Юлія, Шмельова Тетяна. Ключові технологічні рішення концепції «Туризм 4.0»	150

Москвічова Олена. Використання інструментів кольоромаркетингу у дизайні об'єктів готельно-ресторанного господарства	161
Соколовський Віктор, Щоголева Інна. Виставкова діяльність як напрям розвитку івент туризму Кіровоградщини	168
Коваленко Марко, Колотуха Ігор. Післявоєнний розвиток Чорнобиля як туристичної дестинації	174

СЕКЦІЯ 4. Психолого-педагогічні та правові аспекти туризму та рекреації, підготовка фахівців з туризму

Плачинда Тетяна. Формування у докторів філософії навичок щодо якісної підготовки майбутніх фахівців з туризму	179
Наровлянський Олександр. Туристсько-екскурсійна діяльність у Галичині в міжвоєнний період (1920 - 1939 рр.)	184
Лисюк Тетяна, Терещук Оксана, Качаровський Роман, Мельник Олег. Краєзнавчий потенціал шкільних музеїв Волинської області в умовах децентралізації	192
Романько Ірина. Педагогічні засади навчання історичному краєзнавству здобувачів вищої освіти туристського профілю	203
Копилець Євгеній. Можливості закладу позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю щодо сприяння розвитку туризму у мікрорегіоні	213
Матюшков Олег. Система підготовки громадських туристських кадрів з числа педагогічних працівників Києва наприкінці ХХ-початку ХХІ століття	219
Врадій Олена. Психологічний туризм як важливий напрям для розвитку рекреації та профілактики ментального здоров'я	223

СЕКЦІЯ 5. Теоретичні, методичні та організаційні основи спортивного туризму та активної рекреації

Горбунов Олександр, Колотуха Олександр. До питань розбудови Федерації спортивного туризму України	230
Соколов Володимир. Накидка від дощу для велотуристів	241
Романенко Олександр, Фокін Сергій. Активний туризм	246
Наровлянська Марина. Особливості навчання орієнтуванню на місцевості в умовах воєнного стану	258
Лабарткава Валентина, Худоба Володимир, Лабарткава Костянтин. Спортивно-оздоровчий туризм, як складова частина програми фізичного виховання студентів спеціальності «Туризм»	264

СЕКЦІЯ 6. Екологічні аспекти туризму та рекреації

Топольний Федір, Гелевера Ольга. Еколого-економічний вплив урановидобувної галузі на розвиток Кропивниччини	273
--	-----

Гуштан Катерина, Боруцька Юлія, Рибак Стефанія. Національно-патріотичне виховання як невід'ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 «Туризм»	277
Ободовський Петро. Місце дитячого спортивного туризму в коєволюції – спільному, гармонійному розвитку людства та природи	284

СЕКЦІЯ 7. Краєзнавчий туризм

Савченко Наталія, Редіна Ольга. Дитячі турбази як початкова ланка розвитку внутрішнього туризму в Україні	295
Косило Михайло, Редіна Валентина. Використання дитячих турбаз у період воєнного стану	301
Мельник Андрій, Єрко Ірина, Антипюк Олена, Качаровський Роман. Осередки автентичної продукції Володимир-Волинського району Волинської області як засіб збереження етнокультури	304
Скриль Ірина. Використання геологічних пам'яток Харківського регіону для розвитку геотуризму	311
Новосад Оксана, Єрко Ірина, Качаровський Роман, Мельник Надія. Транспортна мережа Турійської ТГ Волинської області як елемент туристичної інфраструктури	318
Грицюта Валентина, Поляков Олександр. Туристський маршрут південно-східною Слобожанщиною: від Харкова до Ізюма	324
Мельник Надія, Мельник Андрій, Мельник Олег, Качаровський Роман. Заклади культури як інструмент формування туристичної айдентики	332
Євтушенко Олена. Поважний ювілей маленького містечка на Сумщині	339
Ситник Олексій, Хлевнюк Ольга, Працьовитий Микола, Петричук Ольга. Проведення туристичних подорожей (екскурсій) вузькими колями України як альтернатива їх збереження та розвитку	346
Слюсаренко Вікторія. Музей як об'єкт краєзнавчого туризму	362
Пропадуший Андрій. Меморіальний туризм в Україні та в Кіровоградській області: минуле, сьогодення, перспективи	367

Відомості про авторів	373
------------------------------------	------------

вихованню і розумінню необхідності його збереження. В Харківській області існує достатня кількість цікавих об'єктів для проведення краєзнавчих геологічних екскурсій. Дана робота може бути корисна як приклад для розробки нових маршрутів.

Таким чином, розвиток геотуризму в Харківському регіоні має значні перспективи і потребує подальшої співпраці закладів вищої, загальної середньої, позашкільної освіти та туристичних організацій.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. К.: Ін-т туризму, 1998. 130 с.
2. Геологічні пам'ятки України (за ред.В.І. Калініна, Д.С. Гурського). В чотирьох томах. Львів: ЗУКЦ, 2011. Том IV. 280 с.
3. Колотуха О.В. Спортивний туризм та активна рекреація: географія, систематизація, практика (словник-довідник). Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://geohub.org.ua/node/918>
4. Кіш Г.В. Геотуризм як можливість пізнання унікальності дестинації. Режим доступу:<https://geodictionary.com.ua/node/4620>
5. Космачева М.В.Про ранжирування геолого-географічних пам'яток природи за їх науковим і практичним значенням (на прикладі об'єктів Харківщини). *Вісн. Харків. нац. ун-ту.* 2005. № 655: *Геологія. Географія. Екологія.* С.144-148.

УДК 911.3:338.47(477.82-72)

Новосад Оксана, Єрко Ірина, Качаровський Роман
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Мельник Надія
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

Транспортна мережа Турійської ТГ Волинської області як елемент туристичної інфраструктури

Вивчено процес утворення Турійської територіальної громади (ТГ) Ковельського району Волинської області. Визначено основні особливості розвитку транспортної мережі, що функціонує на території Турійської громади. Деталізовано особливості функціонування певних і видів транспорту, зокрема автомобільного, залізничного, повітряного та річкового. Визначено роль транспортної мережі громади як важливого елемента туристичної інфраструктури Ковельського району. Запропоновано певні практичні науково-обґрунтовані заходи по її вдосконаленню та покращенню функціонування.

Ключові слова: туризм, транспорт, туристична інфраструктура, Турійська ТГ, Ковельський район, Волинська область.

Novosad O., Melnyk N., Yerko I., Kacharovskiy R. Transport network of Turiya TG of Volyn region as an element of tourist infrastructure. *The process of formation of the Turia Territorial Community (TG) of Kovel district of Volyn region has been studied. The main features of the development of the transport network operating on the territory of the Turian community are determined. The peculiarities of the functioning of certain modes of transport, in particular road, rail, air and river, are detailed. The role of the community transport network as an important element of the tourist infrastructure of Kovel district is determined. Some practical scientifically substantiated measures on its improvement and improvement of functioning are offered.*

Key words: *tourism, transport, tourist infrastructure, Turiya TG, Kovel district, Volyn region.*

Вступ. У процесі децентралізації держава дозволила новим утворенням розпоряджатися значною частиною фінансових потоків та матеріальних ресурсів самостійно. При ефективному господарюванні, підтримці державного та регіональних бюджетів, отримуючи кредитно-інвестиційні та грантові кошти, громади мають можливість вирішення багатьох наболілих господарських, економічних (зокрема у рекреаційній галузі) питань. Завдяки реформуванню територіальні громади мають підстави для соціально-економічного зростання своїх територій. Стає очевидною необхідність детального вивчення реальних можливостей сучасних об'єднаних громад в розбудові туристичної інфраструктури.

В аспекті інтенсивного розвитку процесів децентралізації ряд сучасних науковців та державотворців проводять дослідження різних елементів діяльності об'єднаних територіальних громад, зокрема й туристичної інфраструктури та її елементів. Комплекс суспільно-географічних досліджень інфраструктури туризму області провели І. В. Єрко та Я. Б. Олійник, дослідження елементів туристично-рекреаційної атрактивності територій проводились І. В. Єрко, Н. В. Чир, Л. Т. Чижевською, З. К. Каршук, Р. Є. Качаровським та О. В. Антипок.

Мета досліджень полягає в аналізі можливостей транспортної мережі Турійської ТГ Ковельського району Волинської області, визначенні її ролі у формуванні основних засад економічного розвитку району.

Виклад основного матеріалу. У процесі дослідження використано комплексний підхід для оцінки можливостей транспортної мережі як елемента туристичної інфраструктури Турійської ТГ як туристичної дестинації, а також методи порівняльно-географічний, статистичний, узагальнення та систематизації. Зокрема, статистичний метод дозволив розрахувати коефіцієнти забезпеченості різними об'єктами туристичної інфраструктури; порівняльно-географічний метод – співставити отримані результати з аналогічними показниками по області. Користуючись методами узагальнення та систематизації вдалося зібрати, узагальнити і систематизувати наявний статистичний матеріал та дати оцінку можливостей функціонування та розвитку туристичної інфраструктури на сучасному етапі; окреслити проблеми та перспективи її подальшого розвитку.

Матеріалами слугували власні дослідження авторів та комплексний аналіз статистичних матеріалів Головного управління статистики, Служби автомобільних доріг у Волинській області, структурних підрозділів Волинської обласної державної адміністрації та Турійської ТГ.

Туризм як галузь економіки, що прогресивно розвивається, не може ефективно функціонувати без наявності потужної транспортної мережі, особливо в умовах трансформації системи державного управління на місцях, започаткованій з прийняттям Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [5].

Законодавча база дозволила створити на теренах Волинської області чотири адміністративно-територіальні райони, куди увійшли 54 громади, третина з яких селищні, серед них Турійська. Держава дозволила громадам самостійно здійснювати ряд владних повноважень та розпоряджатися певними фінансово-економічними ресурсами. Проте можливості громад є досить часто недостатніми для вирішення ряду соціально-економічних проблем, набутих в процесі децентралізації влади, вирішення яких потребує додаткових джерел прибутку. Зокрема, одним з досить перспективних джерел є туризм як галузь, що прогресивно і динамічно розвивається. Фінансові ресурси ТГ (громада практично є самодостатньою, рівень догацийності бюджету становить 20,5 % [2; 3; 7], залучені інвестиційні та грантові кошти, підтримка держави дозволять провести реконструкцію туристичної інфраструктури, зокрема транспортної, особливо місцевого рівня, що разом з існуючими туристично-рекреаційними ресурсами дадуть змогу здійснити прорив у функціонуванні туризму.

Турійська громада, утворена 2017 р., нинішніх меж набула після 25.10.2020 р. Нині її площа становить 869,0 км², населення – 19 533 особа (станом на 01.04.2021 р.). У громаду увійшли селищна (смт Турійськ) і 14 сільських рад, 52 населених пункти – селище міського типу (Турійськ) та 51 село: Блаженик, Бобли, Вербичне, Волиця, Гаруша, Дожва, Дольськ, Дуліби, Задиби, Клоськ, Кульчин, Купичів, Кустичі, Липа, Літин, Ловища, Маковичі, Мировичі, Мокрець, Молодівка, Мочалки, Нири, Новий Двір, Обенижі, Озеряни, Оса, Осекрів, Осереби, Осьмиговичі, Охотники, Перевали, Пересіка, Поляна, Радовичі, Растів, Ревушки, Свинарин, Селець, Серебряниця, Серкізів, Синявка, Соловичі, Ставок, Сушибаба, Тагачин, Торговище, Туличів, Туричани, Турія, Туропин, Чорнів. Адміністративним центром громади є смт Турійськ [1-3; 7-9].

Подорожі туристів не відбуваються без доступу подорожуючих до об'єктів туризму. Завдяки розгалуженій мережі транспортних шляхів вдається істотно підвищити потік туристів до певних туристично привабливих місць.

За наявною інформацією Служби автомобільних доріг у Волинській області територією Турійської громади проходять автошляхи державного (регіональні та територіальні) та місцевого значень.

Регіональною трасою у громаді є **Р-15** (Ковель - Володимир - Червоноград - Жовква) - 87,3 км (загальна протяжність), територіальними - **Т-03-02** (Піща - Шацьк - Любомль - Володимир - Павлівка - Горохів - Берестечко-Козин-(М-06)) - 174,9 км, **Т-03-09** ((Т-03-08) - Дубечне - Стара Вижівка - (М-07) - Турійськ -

Рожище - Ківерці - Піддубці - (Н-22) - 151,3 км, **Т-03-11** ((Р-14) - Камінь-Каширський - Ковель - (М-19) - Колодяжне - Локачі - (Н-17)) - 161,6 км. [3-5].

Дорогами місцевого значення є: обласні **О 030102** ((Т-03-02) - Гайки - Мокрець - (Р-15)) - 12,1 км, **О 031589** (Перевиця - Миляновичі - Ружин - (Р-15)) - 20,9 км, **О 031590** ((Р-15) - Задиби - Клюськ - (Т-03-09)) - 12,4 км, **О 031591** ((Т-03-02) - Овлочин - Соловичі - Бобли - Ревушки) - 39,4 км, **О 031592** (Купичів - Озеряни - Новий Мосир - Голоби - (М-19) - Жмудче - Велицьк - Корсині - Берегове - Мильськ - Переспа - (М-19) - Немир - Вітоніж - Ловища - (Т-03-09)) - 101,4 км, **О 031593** (Сомин - Відути - Перевали - Туричани) - 15,2 км та районні **С 030611** (Рокитниця - Пересіка - Озеряни) - 11,0 км, **С 031501** ((Т-03-09) - Клюськ - Тагачин) - 2,8 км, **С 031502** (Вербичне - Туличів - Літин) - 8,0 км, **С 031504** (Новий Двір - Серкізів) - 6,7 км, **С 031505** (Осерби - Охотники - Перевали) - 6,5 км, **С 031506** (Блаженик - Туропин) - 6,3 км, **С 031509** (Волиця - (О 031590)) - 1,2 км, **С 031510** (Осекрів - Маковичі) - 3,4 км, **С 031514** (Відути - Торговище) - 2,1 км, **С 031516** (Растів - (Т-03-09)) - 2,4 км, **С 031517** (Ставок - (Т-03-09)) - 2,0 км, **С 031518** ((Т-03-09) - Мировичі) - 3,0 км, **С 031519** (Гайки - Руда - Замости) - 6,0 км, **С 031520** (Сушибаба - (О031592)) - 1,2 км, **С 031521** (Поляна - (Т-03-09)) - 1,8 км, **С 031522** (Олександрівка - Новий Двір) - 5,6 км, **С 031523** (Нири - (Т-03-09)) - 1,5 км, **С 031524** (Туропин - Турія) - 5,7 км, **С 031525** (Чорніїв - Свинарин) - 2,6 км, **С 031526** (Ловище - Осьмиговичі - Синявка) - 9,3 км [3; 6-9].

Турійська ТГ має зручне географічне розташування (близькість до великого залізничного вузла у м. Ковель) і доступність до обласного центру (м. Луцьк). Автомобільний транспорт відіграє провідну роль у транспортному сполученні. Мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між всіма населеними пунктами громади. Сполучення з обласним та районним центром, містами і селами району та області здійснюється приватними перевізниками. Транспортна мережа забезпечена АЗС та СТО у смт Турійську [3; 6-9].

Залізничне сполучення представлено залізничною магістраллю сполученням Ковель-Володимир-Львів (залізнична станція у смт Турійськ, найближчі великі залізничні станції у містах Ковелі та Володимирі (раніше Володимир-Волинський, зміна назви відбулася згідно постанови Верховної Ради України від 15-го грудня 2021 року №1959-ІХ «Про перейменування міста Володимир-Волинський Володимир-Волинського району Волинської області») - за даним напрямом Волинська область з'єднана з західними регіонами України, та країнами Центрально-Східної Європи [3-4; 6-9].

Повітряне сполучення у громаді відсутнє, найближчі аеропорти розміщені досить далеко – у містах Львів та Рівне, та мають обмежений перелік міжнародних напрямків польотів, щодо недостатньо забезпечує авіаційне сполучення для доставки всіх бажаних туристів із віддалених куточків світу. Аеропорт «Бориспіль» - повітряні ворота України такого рівня - знаходиться на відстані близько 450-500 км, поблизу міста Київ.

Переміщення туристів з екскурсійною (річкові прогулянки вихідного дня) метою водними шляхами можливе десятима річками, що відносяться до басейну двох правих приток Прип'яті - Турії та Стоходу, які можуть вико-ристовуватися для сплавів на каное й байдарках. Найбільшими серед них є Турія, Стохід, Рокитниця, Неретва, Туричанка, Кульчин, Срібниця [3-4; 6-9].

Громада має вигідне транспортно-географічне розташування. Знаходиться поряд з прикордонними (з Республікою Польща) громадами Волинської області, в межах досягнення автопереходу Устилуг, менш як за 100 км до автопереходу і пасажирського залізничного переходу Ягодин. Громада є важливим елементом в транспортному відношенні транскордонного об'єднання «Єврорегіон Буг», через який здійснюються інтенсивні зовнішньоекономічні зв'язки регіонів України з державами ЄС [3; 7].

Проаналізувавши можливості транспортної мережі Турійської ТГ, відзначаємо її достатній рівень забезпеченості, зокрема автомобільними шляхами (на території громади існує розгалужена сітка автомобільних доріг державного та місцевого значення) та залізничним сполученням (у громаді наявна залізнична колія, залізнична станція, поряд знаходяться великі залізничні вузли), проте відсутність повітряного сполучення (найближчі аеропорти на відстані понад 150 км) і мала прохідність водних шляхів створює проблеми для іноземних туристів.

Враховуючи проаналізоване, Турійській територіальній громаді, виконуючи Стратегію власного розвитку, слід:

- 1) провести капітальний ремонт автомобільних доріг місцевого значення (за європейськими стандартами) в межах коштів, залучених за державними програмами та інвестиційними проектами;
- 2) збільшити пропускну спроможність автомобільних доріг, розширивши їх ширину;
- 3) розглянути фінансову доцільність і технічну можливість авіаційного сполучення громади (можливо легкомоторними повітряними суднами), зокрема з обласним центром (м. Луцьк) та іншими містами, такими як Рівне та Львів;
- 4) забезпечити постійне, безперервне, автобусне сполучення з громадами Волинської, Львівської та Рівненської області (особливо колишніми районними центрами та великими вузловими залізничними станціями) для забезпечення доїзду туристів;
- 5) облаштувати зупинки вздовж колії залізничного транспорту тимчасовими спорудами із наявністю санвузлів;
- 6) осучаснити автобусні зупинки у всіх населених пунктах громади, створивши електронні табло руху транспорту (за GPS-навігацією);
- 7) модернізувати мережу закладів харчування (забезпечивши їх громадськими вбиральнями та місцями для самообслуговування осіб з інвалідністю);
- 8) покращити мережу вуличної торгівлі вздовж автомобільних доріг;
- 9) повністю освітити вуличними ліхтарями дороги місцевого значення;

- 10) збільшити кількість закладів тимчасового розміщення (особливо motelі, готелі, кемпінги).

Висновки. Прогресивний розвиток туристичної галузі тісно пов'язаний з нормальним функціонуванням транспорту як дуже важливого елементу туристичної інфраструктури, що сприяє стрімкому росту туристичних потоків подорожуючих і дозволяє постійно наповнювати бюджет, забезпечувати зайнятість трудових ресурсів та добробут громади. Турійська ТГ має потужну транспортну мережу та розбудовану інфраструктуру, що сприяє розвитку туризму у громаді, районі та регіоні.

Список використаних джерел:

1. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 22.01.2022).
2. Децентралізація влади URL: <http://decentralization.gov.ua/region/item>. (дата звернення: 22.01.2022).
3. Ковельська районна державна адміністрація. URL: <http://koveladm.gov.ua/>. (дата звернення: 22.01.2022).
4. Полянський С. В., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т., Мельник О. В., Качаровський Р. Є., Антипок О. В. Особливості природно-рекреаційного потенціалу Турійської територіальної громади Волинської області. *Modern science: concepts, theories and methods of basic and applied research*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Відень, Австрія - м. Вінниця, Україна 24 грудн. 2021 р. *International scientific journal «Grail of Science»* № 11 (December, 2021) / ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія), 2021. С.638-646. DOI 10.36074/grail-of-science.24.12.2021.125.
5. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від від 05.02.2015 № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>. (дата звернення: 12.01.2022).
6. Служба автомобільних доріг у Волинській області. URL: https://vl.ukravtdor.gov.ua/pro_sluzhbu/kontakty.html (дата звернення: 30.12.2021).
7. Турійська територіальна громада. URL: <http://turiyska.gromada.org.ua/>(дата звернення: 22.01.2022).
8. Черчик Л. М., Міщенко О. В., Єрко І. В. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку: монографія. Ч. 1. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк : 2014. 128 с.
9. Чир Н. В., Качаровський Р. Є., Павлушенко М. О. Оцінка сучасного стану та перспектив модернізації туристичної інфраструктури в умовах розвитку окремих об'єднаних територіальних громад Турійського району Волинської області. *Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. Луцьк.2017. № 9 (358): Геогр. науки. С. 94-100.

Відомості про авторів:

1. **Антипюк Олена Володимирівна** - інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів Волинського національного університету імені Лесі Українки
2. **Беркуця Аліна Романівна** - магістрантка кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
3. **Божук Тетяна Іванівна** - професор, доктор географічних наук, завідувач кафедри географії України і туризму Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка
4. **Борисюк Оксана Анатоліївна** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету, м. Київ
5. **Боруцька Юлія Зіновіївна** - кандидат геологічних наук, доцент Львівського національного аграрного університету, викладач Екологічного коледжу ЛНАУ
6. **Власенко Іван Володимирович** - професор, доктор економічних наук, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету
7. **Врадій Олена Олегівна** - методист КЗ «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді», м. Кропивницький
8. **Гелевера Ольга Федорівна** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та геоекології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький
9. **Горбунов Олександр Володимирович** - кандидат економічних наук, президент Федерації спортивного туризму України
10. **Грицюта Валентина Миколаївна** - методист вищої категорії Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради
11. **Гуштан Катерина Валеріївна** - кандидат біологічних наук, м.н.с. Державного природознавчого музею НАН України; викладач Екологічного коледжу Львівського національного аграрного університету
12. **Дудник Іван Миколайович** - професор, доктор географічних наук, завідувач кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету, м. Київ
13. **Євтушенко Олена Іванівна** - директор Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Білопільської міської ради Сумської області
14. **Єрко Ірина Володимирівна** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки
15. **Залевський Анатолій Васильович** - доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри туризму та авіаційних перевезень Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
16. **Качаровський Роман Євгенович** - магістр географії, інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів Волинського національного університету імені Лесі Українки

17. **Коваленко Марко** - студент 4 курсу спеціальності «Туризм» ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
18. **Козинська Ірина Петрівна** - кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
19. **Коломієць Катерина Василівна** - кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
20. **Колотуха Ігор Олександрович** - кандидат географічних наук, доцент кафедри регіоналістики та туризму Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана
21. **Колотуха Олександр Васильович** - доцент, доктор географічних наук, завідувач кафедри туризму та авіаційних перевезень Львівської академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
22. **Копилець Євгеній Вікторович** - кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчально-виховної роботи Полтавського обласного центру національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради
23. **Косило Михайло Юрійович** - доктор філософії, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства, учнівської молоді
24. **Лабарткава Валентина Костянтинівна** - викладач кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського
25. **Лабарткава Костянтин Володимирович** - викладач кафедри спортивного туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
26. **Лисюк Тетяна Василівна** - доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки
27. **Любіцева Ольга Олександрівна** - професор, доктор географічних наук, академік НАН ВО України, завідувачка кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка
28. **Матюшков Олег Сергійович** - методист Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, м. Київ
29. **Мельник Андрій Васильович** - доцент, кандидат географічних наук, доцент Інституту природничих наук і туризму Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
30. **Мельник Надія Вікторівна** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму ДВНЗ „Ужгородський національний університет”
31. **Мельник Олег Володимирович** - кандидат географічних наук, лаборант кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки
32. **Миргородська Олена Леонідівна** - доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та авіаційних перевезень Львівської академії Національного авіаційного університету м. Кропивницький
33. **Москвічова Олена Сергіївна** - доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Національного університету

- біоресурсів і природокористування України, ННІ неперервної освіти і туризму, м. Київ
34. **Наровлянська Марина Данилівна** - керівник гуртків Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, м. Київ
 35. **Наровлянський Олександр Данилович** - кандидат педагогічних наук, Заслужений вчитель України, заступник директора Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, м. Київ
 36. **Новосад Оксана Володимирівна** - кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економічної та соціальної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки
 37. **Ободовський Петро Андрійович** - завідувач відділу туризму та спортивного орієнтування Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради
 38. **Петричук Ольга Ігорівна** - вчитель географії закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 ім. воїна-інтернаціоналіста С.В.Гаврилюка, смт Крижопіль Вінницької області
 39. **Плачинда Тетяна Степанівна** - професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри професійної педагогіки та соціально-гуманітарних наук Львівної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
 40. **Поляков Олександр Олександрович** - методист Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради
 41. **Працьовитий Микола Миколайович** - науковий співробітник КЗ «Гайворонський краєзнавчий музей», м. Гайворон, Голованівський район, Кіровоградська область
 42. **Пропадуций Андрій Миколайович** - методист комунального закладу «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»
 43. **Редіна Валентина Андріївна** - доцент, кандидат педагогічних наук, директор Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради
 44. **Редіна Ольга Володимирівна** - методист вищої категорії Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради
 45. **Рибак Стефанія Богданівна** - викладач-методист, завідувач відділення екології та туризму ВСП ЛФК ЛНУП, м. Львів
 46. **Романенко Олександр Володимирович** - доцент, кандидат педагогічних наук, докторант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, м. Київ
 47. **Романько Ірина Іванівна** - доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри професійної педагогіки та соціально-гуманітарних наук Львівної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
 48. **Савченко Наталія Володимирівна** - заступник директора з методичної роботи Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, м. Київ
 49. **Ситник Олексій Іванович** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

50. **Сич Віталій Андрійович** - доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
51. **Сідоху Юлія Дмитрівна** - асистент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету ім. Івана Франка
52. **Сікорда Юлія Володимирівна** - доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри туризму та авіаційних перевезень Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
53. **Скриль Ірина Анатоліївна** - кандидат географічних наук, завідувачка відділу краєзнавства Комунального закладу «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради
54. **Слюсаренко Вікторія Анатоліївна** - завідувачка відділу природи Кіровоградського обласного краєзнавчого музею, м. Кропивницький
55. **Смирнов Ігор Георгійович** - професор, доктор географічних наук, академік НАН ВО України, професор кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка
56. **Соколов Володимир Анатолійович** - доцент, кандидат технічних наук, почесний президент Федерації спортивного туризму України, заслужений працівник ФКіС України, м. Київ
57. **Соколовський Віктор Анатолійович** - старший викладач кафедри туризму та авіаційних перевезень Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
58. **Терещук Оксана Степанівна** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки
59. **Топольний Федір Пилипович** - професор, доктор біологічних наук, професор кафедри загального землеробства Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький
60. **Тютіна Тетяна Сергіївна** - студентка 4-ого курсу спеціальності 242 «Туризм» Криворізького державного педагогічного університету
61. **Фокін Сергій Павлович** - доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету, м. Київ
62. **Хлевнюк Ольга Яківна** - директор КЗ «Гайворонський краєзнавчий музей», м. Гайворон, Голованівський район, Кіровоградська область
63. **Худавердієва Вікторія Анатоліївна** - доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму Державного біотехнологічного університету, м. Харків
64. **Худоба Володимир Володимирович** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
65. **Чорногор Наталія Олексіївна** - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри туризму та авіаційних перевезень Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
66. **Шиян Дарья Валеріївна** - доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та економіки Криворізького державного педагогічного університету

67. **Шмельова Тетяна Федорівна** - професор, доктор технічних наук, професор кафедри аеронавігаційних систем Інституту аеронавігації Національного авіаційного університету, м. Київ
68. **Щоголєва Інна Валентинівна** - доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та авіаційних перевезень Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
69. **Яворська Вікторія Володимирівна** - професор, доктор географічних наук, декан геолого-географічного факультету, професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України

Збірник наукових праць

Зважаючи на свободу наукової творчості, редколегія бере до друк статті тих авторів, думки яких не в усьому поділяє.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Передрук та відтворення опублікованих статей будь-яким способом дозволяється лише при посиланні на матеріали конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України».

Адреса оргкомітету: 25005, Україна, м. Кропивницький,
вул. Добровольського, 1, Льотна академія Національного авіаційного
університету, кафедра туризму та авіаційних перевезень
E-mail: okolotuh@ukr.net

Відповідальний за випуск: *О.В. Колотуха*

Видавець «ФОП Середняк Т.К.», 49000, Дніпро, 18, а/с 1212
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4379 від 02.08.2012.
Ідентифікатор видавця в системі ISBN 7822
49000, Дніпро, 18, а/с 1212
тел. (096)-308-00-38, (056)-798-04-00
E-mail: 7980400@gmail.com

Підп. до друку 30.05.2022 р. Папір офсет.
Цифровий друк. Умовн. друк. арк. 23. Наклад 300 прим.